

Tabel 1. Statens indenlandske renteudgifter, inkl. fordelte emissionskurstab

Mia kr.	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Renteudgifter	47	55	69	84	103	125

Mia kr.	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Renteudgifter	150	180	210	244	284	329

Anm. Beregningsforudsætninger fremgår af teksten.

Spørgsmål 2:

Hvilke overvejelser har finansministeren om mulighederne for gennem statens optagelse af udlånslån, en fast højrente på indlånslån etc. at tvinge den danske rente ned? Der ønskes ikke en generel økonomisk redegørelse, men overvejelser i forbindelse med den udenlandske og indenlandske låntagning.

Svar:

Fra omkring 1970 har det været en af målsætningerne i dansk pengepolitik at tilskynde den private sektor til at tage lån i udlandet for derved at bidrage til finansieringen af underskuddet på betalingsbalancens løbende poster samt refinansieringen af den allerede eksisterende private udlandsgæld. Tilskyndelsen er tilvejebragt ved, at det danske renteniveau er holdt i overkanten af det udenlandske, og ved kvantitative kreditbegrænsninger. Denne politik er dog ændret i de seneste år, idet den danske rente ikke har fulgt bevægelserne i det udenlandske renteniveau. Derved mindskedes differencen mellem det indenlandske og det udenlandske renteniveau i løbet af den sidste del af 1980 og igennem 1981, hvor differencen i forhold til visse valutaer endog i perioden blev negativ. Til gengæld har den danske rente i 1982, hvor der fra foråret er indtruffet et fald i det udenlandske renteniveau, ikke bevæget sig med ned, og en vis positiv rentedifference er dermed genetableret. Indsnævringen i rentedifferencen i 1980 og 1981 i forbindelse med stigende usikkerhed omkring kursudviklingen på centrale valutaer, og en betydelig afsvækkelse af de private erhvervsinvesteringer har medført en kraftig reduktion i virksomhedernes udlånslåntagning. Den private nettokapitalimport er faldet fra knap 11 mia kr. i 1979 til knap 2 mia kr. i 1980, - 1 mia kr. i 1981 og - 2,4 mia kr. i første halvdel af 1982. Staten og den øvrige offentlige sektor har dermed alene finansieret betalingsbalanceunderskuddet, samtidigt med at der også er sket en vis formindskelse af valutareserven.

En negativ privat nettokapitalimport, dvs. en nettokapitalexport, er ensbetydende med en formindskelse af den udestående private udlandsgæld. Denne udgjorde ultimo 1981 63 mia kr. netto og knap 100 mia kr. brutto. Af bruttogælden var ca. 1/3 kortfristede forpligtelser og ca. 2/3 langfristede.

Selv om staten på kort sigt kan klare finansieringen af det løbende underskud og en vis refinansiering af udestående privat gæld, er der på lidt længere sigt tale om ganske betydelige beløb i privat gæld, der skal refinansieres i tillæg til det løbende finansieringsbehov. Det er ikke sandsynligt, at staten kan optage udlånslån af disse størrelsesordener uden forringelser af statens lånevilkår.

På denne baggrund må det anses for en nødvendig forudsætning for en dansk rentenedsættelse, at der sker en mærkbar forbedring af balanceproblemerne i den danske økonomi, og/eller at der sker et fald i det udenlandske renteniveau. Det er en del af begrundelsen for den økonomiske politik, der er fremlagt af regeringen.